

Bányajárás

Egyesületünk Miskolci Csoportjának jóvoltából betekinthettünk a Visontai Erőművet tápláló Bükkábrány környéki külszíni lignitbánya hatvan méter mély gödrébe és a bányászat után létesített akácos erdőbe. Ma, amikor világszerte figyelem kíséri az energia-termelő ágazatok sorsát, jövőjét, különösen fontos megismernünk ezt a tevékenységet.

Verseny folyik az ágazatok között, melyikük termeli környezetkímélő módon a leggazdaságosabban a villamos energiát. A gazdasági tisztánlátás céljából is szükséges a külszíni bányászat részleteivel is megismerkednünk.

A visontai külfejtés kezdetekor, a hatvanas évek végén történetesen az erőmű építésével kerestem a kenyerem, így „testközelből” volt alkalmam megfigyelni a bennünket közelebről érdeklő rekultivációt, a termőtalaj helyreállítását. (*Lapunk 2001. július-augusztusi számában számoltam be róla röviden.*) A bányavállalat felajánlotta az ottani erdőgazdaságnak hasznosításra a területet. Az erdőgazdaság „vevő” volt az ajánlatra, csak előbb kérte a terület termőképességének a helyreállítását, ahogyan azt a bányatörvény is előírja, vagy pedig kérte az ehhez szükséges anyagi fedezet – magyarul pénz – rendelkezésre bocsátását. Ennek legnagyobb tétele a termőréteg egy-két deciméter vastag visszaterítése lett volna. Ez a bánya gépláncának rutin feladat: a következő, lefejtésre kerülő területről kellett volna a termőréteget néhány száz méterre szállítani, a homokos, vályogos, agyagos laza kőzetet ráteríteni. A bányavállalat egyik megoldásra sem volt hajlandó, hanem maga kezdett a meddőhányó erdősítéséhez, erdész szakember közreműködése nélkül. Amint már arról beszámoltam, a rekultivációnak nevezett hókuszpókusz nem hozott eredményt, noha busásan díjazott újításnak is kinevezték. A sajtóközlemények óriási sikerekről szóltak. A Gödöllői Egyetem munkatársai is vizsgáltak ott – a bányavállalat megrendelésére. Ők az eredményekről már visszafogottabban nyilatkoztak, de kritikai észrevételt nem tettek. (Ez nyilvánvalóan nem szerepelt a bányavállalat megrendelésében.) Három évnek kellett eltelnie, mire nyilvánvaló lett, hogy a nemes nyár kevésbé alkalmas ennek a

laza kőzetnek a termővé tételére. Ekkor kezdődött az akácos korszak. Magam próbáltam rávenni az erdősítőket néhány más faj kipróbálására. Ezek közül a vörösfenyő és a pusztai szil (akkoriban turkesztáni) bizonyult ígéretesnek, ezeket jó szívvel tudom ajánlani a bükkábrányi kollégáknak ugyancsak kipróbálásra. Az azóta több száz hektáron telepített akácok hősiességgel, de a kezdeti nekibuzdulás után is csak gyengén fejlődnek. A bükkábrányi kollégáknak sikeresebb erdősítést kívánok.

Rátérve a dolgok gazdasági részére, a felhasznált csernozjomtalajú, annak idején harminc aranykoronásra taksált földek helyén hátrahagyott laza kőzet még földes vázlatjalak sem nevezhető, termőképessége három aranykoronánál aligha minősíthető nagyobbak. Ha olyan szegények vagyunk, hogy nem tudjuk, vagy nem akarjuk helyreállítani

a talaj termőképességét, azt megtehetjük. De azt nem tehetjük meg, hogy a gazdasági számításainkból kihagyjuk az igénybe vett, felhasznált termőföldjeink értékét a termelt villanyáram önköltségének számításából! Torz eredményt kapunk így a más ágazatokkal való összehasonlításban, és hosszú távra kiható rossz döntéseket hozunk. Röviden: hány megawattóra villamos teljesítmény egyenértékű egy hektár termőföld feláldozásával? Nagyra kell értékelnünk az erőmű napelem-programját. Megfontolásra ajánlom, hogy a bányászat után visszamaradt „holdbéli tájat” nem lenne érdemesebb napelemekkel betéríteni.

Gazdasági ismereteink nem maradnak el (nagyon) a „hivatásos” közgazdákétól, ne sajnáljuk tehát a fáradságot áttanulmányozni ennek az energiatermelési módnak minden ágát-bogát. Ehhez kívánok jó szerencsét és üdvöt az erdésznek!

Reményfy László
okl. erdőmérnök

60 év...

November 4-én az Egererdő Zrt. Mátrafüredi Erdészetének vendége volt *Rakonczay Zoltán* nyugalmazott erdőmérnök, közgazdász. Pályáját 1954-ben a Dél-Mátrai Állami Erdőgazdaság Mátrafüredi Erdészeténél kezdte erdőművelőként. 1955-től (60 éve) erdészvezető volt ugyanitt, majd rá egy évre már a cég főmérnöke. 1965-től kezdve már Budapesten dolgozott, különböző beosztásokban. 1972-ben az Országos Természetvédelmi Hivatal elnöke lett, mely posztot – jelentős átszervezéseket megélve – egészen az 1990-es nyugdíjazásáig betöltötte. „Zoli bátyánk” két egykori mátrai „harcostársával” idézte fel a múltat, dicséretre méltó emlékezőtehetséggel és sok derűvel. A november 4-i dátum kapcsán az ötvenhatos események helyi vonatkozásairól is beszéltek. Nagyon hálásak vagyunk nekik, hogy megtiszteltek bennünket, az elődökre büszke utódokat! Jó egészséget kívánunk mindhármójuknak és köszönjük *Reményfy Rita* kolléganőnk szervező munkáját!

Dudás Béla

erdészvezető, Egererdő Zrt., Mátrafüredi Erdészet

